

Čís. 293.

Za »Istivé předstírání« (§ 197 tr. zák.) dlužno pokládati každé nepravdivé tvrzení, jehož nepravdivost nelze bez důkladnějšího rozmyslu nebo pátrání ihned seznati a které jest způsobilé, vyvolati nesprávnou představu a vzbuditi víru v pravdivost tvrzení u osoby oklamané.

(Rozh. ze dne 30. října 1920, Kr I 320/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Čes. Budějovicích ze dne 5. dubna 1919, jímž byl uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200, 201 d) tr. z.

Důvody:

Provádějíc důvod zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř., shledává zmatečnou stížnost nesprávné použití zákona v tom, že soud uznal obžalovaného vinným zločinem podvodu, ačkoliv soukromé účastníci ničeho Istivě nepředstíral, zejména se nevydával za obchodníka. Tvrdí, že se jednalo o obchod na úvěr, tedy o poměr civilněprávní, při němž bylo povinností soukromé účastnice informovati se o jeho poměrech osobních i majetkových a nespolečati se na jeho tvrzení. Byť i tato tvrzení byla částečně nepravdivá, nelze v nich shledávati Istivého předstírání, poněvadž nebyla s to oklamati a uvést v omyl. Neprávem prý vyslovil soud, že se obžalovaný vydával za obchodníka. Řekl sám pouze, že vedle řemesla kamenického prodává občas dřeváky. Po stránce subjektivní chybí úmysl poškoditi soukromou účastnici. Tyto vývody uchylují se částečně od rozsudečného zjištění. Naříkaný rozsudek uznává obžalovaného vinným zločinem podvodu, jehož se dopustil tím, že skrýváje se za nepravou tvářnost obchodníka, který platiti chce a může, v úmyslu, by si osvojil neoprávněný zisk, uvedl v omyl Annu T-ovou, jímž měla na svém majetku utrpěti škodu a také skutečně utrpěla penízem 546 K. Zjišťuje pak po stránce skutkové, že obžalovaný, poznáv po několika obchodech, jež provedl s poškozenou a jímž nelze se stanoviska trestního práva ničeho vytýkati, že jest žena prostá a nezkušená, přišel na myšlenku, že na ní vyláká dřeváky, které jí krátce před tím prodal a které mu zaplatila. Za tím účelem jí předstíral, že má na dřeváky kupce, že s nimi udělá dobrý obchod, ujišťuje ji, že jí buď dřeváky zaplatí, nebo dodá jiné a přidá k tomu ještě buď 100 K nebo polovici výdělku, že se o peníze báti nemusí, že má peněz i zboží dost, že jí zaplatí do 14 dnů a že jí tímto nepravdivým a Istivým tvrzením přiměl k tomu, že mu dřeváky vydala. Že předstírání obžalovaného bylo nepravdivé, zjistil soud z vlastního jeho doznání, že sliby a ujištění T. nemyslel vážně, že mu šlo jen o to, by vylákal dřeváky. Skutečně také nevrátil poškozené ani dřeváků ani nezaplatil slíbených peněz, takže trpí škodu 546 K, nehledíc k hotovým zápůjčkám, jež poskytla obžalovanému. Za Istivé předstírání dlužno pokládati každé nepravdivé tvrzení, jehož nepravdivost nelze bez důkladnějšího rozmyslu nebo pátrání ihned seznati a které jest způsobilé, vyvolati nesprávnou

představu a vzbuditi víru v pravdivost tvrzení u osoby oklamané. Při tom není třeba, by k dosažení oklamání bylo použito zvláštní námahy nebo dovednosti. Stačí, může-li se takovým nepravdivým tvrzením vyvolati mylné mínění o pravém stavu věci. Tvrdil-li tedy obžalovaný vědomě nepravdivě, že má dost zboží i peněz, že zaplatí do 14 dnů a přidá poškozené ještě podíl na zisku, pak lstivě předstíral, že obchoduje s dřeváky, ukrýval se pod nepravou tvářnost obchodníka, který platiti chce a může, poněvadž ve skutečnosti obchodníkem nikdy nebyl a není, nýbrž pouhým nemajetným zedníkem, nepožívajícím valné pověsti, byv čtyřikráte trestán a to i pro podvod. Že toto lstivé jednání obžalovaného bylo způsobilé uvést v omyl, vysvítá z toho, že poškozená ve své prostotě a nezkušenosti přes výstrahy svědkyně C-ové obžalovanému uvěřila a dřeváky mu vydala. Že se obžalovanému jednalo jen o to, by dřeváky vylákal a majitelku jejich připravil o peněžní hodnotu zboží, že tedy obžalovaný jednal v úmyslu podvodném, vzal soud za prokázáno na základě výsledků průvodního řízení a vlastního doznání obžalovaného. Toto zjištění subjektivní stránky zločinu, k němuž soud dospěl na základě přesvědčení, čerpaného z volného uvážení výsledku řízení dle § 258 tr. ř., nelze bráti v odpor materielněprávním důvodem zmatečnosti, jak činí zmateční stížnost. Z vylíčeného stavu věci vyplývá, že zde jsou náležitosti zločinného podvodu dle § 197, 201 d) tr. z. po stránce objektivní i subjektivní, takže odsuzující výrok odpovídá zjištěnému stavu věci i zákonu.

Čís. 294.

Amnestie předchozího odsouzení pro přestupek předražování dle zákona ze dne 28. května 1919, čís. sb. z. a n. není překážkou, by čin ten kvalifikoval delší čin trestný jako přečin dle § 20 čís. 2 a) cis. nař. ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. z.

(Rozh. ze dne 4. listopadu 1920, Kr I. 287/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudě v Praze ze dne 3. března 1920, jímž stěžovatel uznán byl vinným přečiny podle § 23 čís. 4 a § 20 čís. 2 lit. a) cis. nař. ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. z., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost obrací se též proti kvalifikaci předražování za přečin, tvrdíc, že, ježto zákonem o lidových soudech cenových byly veškeré přestupky předražování amnestovány, není též přípustno, opíratí kvalifikaci předražování jako přečin o předchozí potrestání pro nepatrný přestupek předražování, spáchaný v době před 28. říjnem 1918. Tím uplatňuje zmateční stížnost věcně důvod § 281 čís. 10 tr. ř. Než neprávem. Neboť zákon ze dne 28. května 1919, čís. 299 sb. z. a n., nestanoví v § 13 o d č i n ě n í odsouzení, nýbrž jen b e z t r e s t n o s t za podmínek tamtéž